

Verlag

Gespreksavond met de agrarische sector Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Utrechtse Heuvelrug en Kromme Rijngebied

17 februari 2025

EXPO Houten

*Vastgesteld in het college van 11 maart 2025
DM#2056903*

HOOGHEEMRAADSHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Aanleiding

De agrarische sector is op veel onderwerpen een belangrijke samenwerkingspartner voor Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. En voor agrariërs is waterbeheer belangrijk voor hun bedrijfsvoering. Het is daarom belangrijk om naar elkaar te blijven luisteren en in gesprek te gaan. In het landelijke gebied speelt er veel op het vlak van waterbeheer, waaronder natuurontwikkeling, klimaatverandering (wateroverlast en watertekort), Kaderrichtlijn water (KRW, waterkwaliteit) en beoogde transitie.

Op 17 februari sprak Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) hierover met agrariërs uit het oosten van haar beheergebied: de Utrechtse Heuvelrug en Kromme Rijngebied. De animo was groot; ongeveer 100 aanwezigen vulden de zaal in de Expohallen in Houten.

Het doel van de bijeenkomst was om te horen wat er speelt op het gebied van agrarisch waterbeheer in het gebied van de Utrechtse Heuvelrug en Kromme Rijngebied.

Meer dan 100 agrariërs kwamen naar de bijeenkomst, waarbij ook vertegenwoordigers van LTO, KNFO en de Collectieven aanwezig waren. Vanuit het waterschap waren de dijkgraaf en het voltallige college van hoogheemraden erbij, samen met enkele leden van het algemeen bestuur, die als toehoorders aansloten. Daarnaast stonden deskundige ambtenaren klaar om inhoudelijke vragen te beantwoorden. In dit verslag blikken we terug op de avond en de belangrijkste onderwerpen die zijn besproken.

Aanvang van de avond

De avond wordt geopend door een onafhankelijke voorzitter, Remco Bontenbal. Hij geeft aan dat het waterschap aanwezig is om de vragen van de agrariërs te beantwoorden, maar vooral om te luisteren. Op deze avond gaan we met elkaar in gesprek over wat goed gaat en wat beter kan.

Dijkgraaf Jeroen Haan heet alle aanwezigen welkom namens het waterschap en het bestuur. Hij geeft aan dat het werk van het waterschap direct invloed heeft op de bedrijfsvoering van agrariërs. De laatste jaren ondervinden we meer droogte en zijn er meer natte periodes. De opgaven worden groter terwijl agrariërs moeten blijven boeren. Ook liggen er uitdagingen in de woningbouw, natuur en verduurzaming. Deze uitdagingen geven soms spanning in onze relatie. Het waterschap komt eigenlijk overal aan te pas, omdat het water vaak een knop is om aan te draaien. Op deze avond horen we waar we elkaar in nodig hebben en waar we elkaar in tegen komen. De agenda van deze avond is niet door het waterschap bepaald maar door mensen uit de sector.

Toelichting uit het gebied

Na het welkom van de dijkgraaf, gaven drie vertegenwoordigers uit het gebied een (korte) toelichting op wat in de agrarische sector leeft op het vlak van agrarisch waterbeheer en de samenwerking met HDSR. De centrale vraag was: wat gaat goed en wat kan beter in de samenwerking tussen agrariërs en het waterschap? Na elke toelichting gaven de deelnemers aan of zij het ermee eens waren.

Marlies Blom (BoerenNatuur Utrecht Oost)

BoerenNatuur en het waterschap werken al geruime tijd samen op het gebied van agrarisch natuurbeheer. Dit is een prettige samenwerking, waarbij er open gesprekken zijn en er naar elkaars wensen wordt geluisterd. Het waterschap investeert in kennisuitbreiding en de regelingen lopen goed, hoewel het budget verruimd zou mogen worden.

De schouw op het ecologisch maaien is een verbeterpunt. BoerenNatuur vraagt zich zelfs af of het waterschap wel achter dit type beheer staat, omdat deze sloten door het waterschap toch vaak worden geschouwd en geregeld volledig worden geschoond. Dit wordt herkend door een aantal deelnemers in de zaal.

Daarnaast wordt bij het maaien en baggeren materiaal op de percelen gedeponneerd. Een investering van jaren in het verschralen van perceelranden wordt hierbij in één keer tenietgedaan. Dit wordt door zo'n 10-20 deelnemers uit de zaal herkend. Dit wekt de indruk dat bij het waterschap de afdelingen ecologie en schouw niet met elkaar communiceren. ANLB (Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer) lijkt ondergeschikt aan de schouw. BoerenNatuur roept op om meer naast elkaar te staan binnen een transparante samenwerking, in plaats van dat we tegenover elkaar komen te staan.

Jeroen van Wijk van Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (LTO Noord)

De LTO brengt een aantal punten in waarbij het waterschap het beter kan doen. Zo zou het waterschap bij de aanwijzing van NV-gebieden meer moeten uitzoeken wat de achtergrondbelasting van de landbouw is.

Ook maakt de LTO zich zorgen over de kweldruk uit de Utrechtse Heuvelrug. Er is veel en goed gewerkt aan water vasthouden in heuvelrug, maar aan de voet van de heuvelrug in het Langbroekerweteringgebied is er veel kwel. Het waterschap moet niet alleen maar het waterpeil verhogen voor de Natura2000-gebieden. Ze moeten ook rekening houden met de agrariërs. Het lijkt alsof het waterschap alleen maar wil nemen en niet wil luisteren naar het gebied. Dit beeld wordt breed gedragen in de zaal.

Het schonen van sloten geeft veel gedoe. Dit wordt door velen in de zaal herkend. Er wordt weinig rekening met agrariërs gehouden en er is te weinig aandacht voor de agrarische natuurpakketten bij agrariërs. Hij geeft aan dat de bureaucratie bij vragen over de baggerspuit vastloopt binnen het waterschap.

De LTO heeft tot slot nog positieve punten: met droogte zijn er in dit gebied afgelopen jaren geen onttrekkingsverboden ingesteld. Het is wonderlijk hoe goed dit ging. Er was goede afstemming tussen veehouders en fruitteelers. Ook gebeurt het zelden dat er te weinig gemaaid wordt voor de nattigheid, om wateroverlast te voorkomen. Hij sluit af met de oproep om beleid niet óver de agrariërs, maar mét de agrariërs te maken.

Robin van Lint namens de Koninklijke Nederlandse Fruitteelt Organisatie (KNFO)

Water en fruitteelt zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De hoeveelheid en kwaliteit van water zijn voor fruitteelers heel belangrijk. Beregening bij nachtvorst is cruciaal voor het veiligstellen van de oogst

en hierbij is goede communicatie met het waterschap van belang. Deze communicatie is goed en wordt zeer gewaardeerd door de fruittelers.

Het gaat ook goed met het verminderen van gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater. Voor de normoverschrijdingen is er sinds 2020 geen convenant meer, maar wel een jaarlijks overleg. De noodzaak voor een nieuw convenant is er niet, want sinds 2020 zijn er geen normoverschrijdingen meer. Ook zijn, met behulp van subsidies, fruittelers overgeschakeld op fertigatie voor de watergift in droge periodes. Samen met het waterschap wordt continu verder gezocht naar oplossingen en verdere verbeteringen.

Toch is ook een kritische noot te maken: ondanks alle successen lijkt het als je de krant openslaat alsof de agrariërs het erg slecht doen. Dit wordt herkend door zo'n 80% van alle aanwezigen. Hij roept het waterschap dan ook op om in de communicatie ook complimenten te geven over wat wel goed gaat. Hoogheemraad Gijs Stigter geeft aan dat, ondanks dat we nog niet aan de KRW-doelen voldoen, de waterkwaliteit in Nederland nog nooit zo goed is geweest, ook mede door de inzet van agrariërs. Deze boodschap werd met applaus ontvangen in de zaal.

Verhaal waterschap

Nadat de drie vertegenwoordigers uit het gebied een toelichting gaven op wat er speelt, nam hoogheemraad Bert de Groot het woord namens het college. Hij gaf allereerst een korte reactie op de 'pitches' van de drie vertegenwoordigers uit het gebied. Daarna ging hij met een presentatie verder in op enkele waterthema's. Deze thema's zijn door de vertegenwoordigers uit de agrarische sector aangedragen tijdens de voorbereiding van de avond.

Waterkwaliteit

Bestuurlijk is de Kaderrichtlijn water (KRW) een groot onderwerp. Ongeveer de helft van de bestuurlijke discussie binnen het waterschap gaat tegenwoordig over waterkwaliteit. Waar eerst werd gedacht dat de KRW een inspanningsverplichting was, blijkt dat het een resultaatverplichting is. Eigenlijk gaat de KRW over al het water in ons beheergebied. Voor de communicatie richting Europa hebben we echter 30 waterlichamen (grote watergangen) aangewezen. Hier monitoren we op en hierop worden we aangesproken door Europa.

Geen enkel waterlichaam in Kromme Rijn voldoet momenteel aan de KRW-normen. Voor de KRW-beoordeling moet een waterlichaam namelijk op alle indicatoren goed scoren voordat het waterlichaam voldoende scoort. De ecologie ging tot 2022 in heel veel wateren vooruit, maar laat sindsdien een behoorlijke achteruitgang zien. Vermoedelijk speelt de Amerikaanse Rivierkreeft hierin een rol. Om deze achteruitgang tegen te gaan, stimuleren we agrarisch natuurbeheer. Uit de toelichting uit het gebied bleek dat we zelf ook nog meer kunnen uit ecologisch beheer en onderhoud.

De chemie (chemische waterkwaliteit in de watergangen) voldoet op heel veel plekken wel aan de normen. Ook zijn er vrijwel geen overschrijdingen meer van gewasbeschermingsmiddelen. Toch is er een aantal stoffen waarvoor we de doelen in 2027 niet gaan halen. Hierdoor zal de totale KRW-beoordeling dan ook negatief uitvallen.

Op de vraag uit de zaal waarom het waterschap niet inzet op een andere normering van de KRW, wordt aangegeven dat het bestuur de waterkwaliteit van groot belang vindt en de gestelde doelen wil behalen. Alleen de stoffen waarvoor we geen mogelijkheden hebben om de normoverschrijdingen te verhelpen, wil het waterschap aankaarten bij de provincie. Dit betreft bijvoorbeeld stoffen die nu niet meer gebruikt worden. Stoffen waarvoor wij verantwoordelijk worden gehouden, maar waar we zelf niets aan kunnen doen, moeten we op Europees niveau bespreken.

Een agrariër wil weten hoe het kan dat er nu minder stikstof en fosfaat in het oppervlaktewater zit en vraagt zich gekscherend af of hij nu mest moet gaan uitrijden naar het water. Hoogheemraad Bert de Groot geeft daarop aan dat het bestuur blij is dat stikstof en fosfaat onder de norm zitten en dat ze dat graag zo houden. Het geeft een andere ecologische situatie.

Een andere agrariër stelt de vraag waarom het waterschap de gemeente nooit aanschrijft voor een riooloverstort, terwijl voor de agrariërs veel beperkingen gelden. Hoogheemraad Bert de Groot geeft aan dat de overstorten vergund zijn. Als de overstorten goed werken, kan de gemeente hier niet voor verantwoordelijk worden gehouden. Het waterschap erkent echter wel het probleem van de riooloverstorten en de foutaansluitingen van het riool op het regenwaterriool. Het waterschap werkt samen met gemeenten om dit te verbeteren. Zo probeert het waterschap ervoor te zorgen dat overstorten minder vaak plaatsvinden, bijvoorbeeld door bassins aan te leggen en het afkoppelen van regenwater te stimuleren. De agrariër wordt uitgenodigd om, na het plenaire deel, samen te kijken naar de hoeveelheid overstorten en de bijbehorende vergunning.

Waterkwantiteit

De flanken van de Utrechtse Heuvelrug zijn normaal hoog en droog, maar in de winter van 2023 op 2024 hebben we hier veel (grond)wateroverlast gezien. Dit was een zeer extreem nat jaar. Met de Blauwe Agenda zette het waterschap en partners in op zoveel mogelijk water vasthouden om in periodes van droogte watertekort te voorkomen. Door de ervaringen met grondwateroverlast werken we met de Blauwe Agenda nu ook aan water afvoeren. We moeten de balans (terug)vinden tussen vasthouden en afvoeren. Met anderen gaan we onderzoeken wie welke maatregelen kan nemen om de overlast te beperken. We kijken samen hoeveel water we vast moeten houden en hoeveel we moeten afvoeren, zodat we in drogere periodes geen watertekort krijgen.

Een aanwezige bewoner uit Doorn, wonend aan de rand van de Utrechtse Heuvelrug, deelde zijn ervaringen. Waar de grond normaal gesproken droog was, heeft hij nu te maken met natte voeten. Volgens de bewoner komt dit door de uitgevoerde maatregelen uit de Blauwe Agenda. De verhoogde waterstand op de Utrechtse Heuvelrug brengt uitdagingen met zich mee, zeker nu Vitens heeft aangegeven geen water meer te zullen onttrekken uit dit gebied. De bewoner vroeg of er berekeningen zijn gemaakt om te bepalen of en hoe dit gecompenseerd wordt. Hoogheemraad Bert de Groot geeft aan dat de Blauwe Agenda tot nu toe vooral onderzoek is heeft gedaan en er nog weinig acties zijn uitgevoerd. De wateroverlast komt dus echt vooral door de extreem grote hoeveelheid neerslag in die periode. Voor wat betreft de sluiting van drinkwaterwinning Doorn is de invloed van het waterschap beperkt. Het waterschap is in gesprek met Vitens en de provincie Utrecht over de effecten en compenserende maatregelen.

Verder werd door de deelnemer opgemerkt dat de agrariërs nu moeten meehelpen en meebetalen aan het plaatsen van stuwen om water vast te houden, terwijl volgens hem de overlast wordt veroorzaakt door het waterschap. Zij houden het water vast. Het bestuur van het waterschap moet nog bespreken op welke manier agrariërs mee kunnen werken aan het plaatsen van stuwen om water vast te houden.

Ook kwam er een vraag over het gebruik van sleepslangen bij het bemesten tijdens een onttrekkingsverbod. Enerzijds wordt er gevraagd zoveel mogelijk water bij de mest te doen, anderzijds geldt er een verbod op onttrekking. Hoe moeten agrariërs dit doen? Hoogheemraad Bert de Groot geeft aan dat er actie wordt uitgezet om deze vraag te bespreken.

Beheer en onderhoud watersysteem

Net als Robin van Lint (NFO) aangaf, heeft ook het waterschap goede ervaring met de samenwerking met NFO en LTO bij nachtvorstbestrijding. De schouw en het baggeren worden steeds complexer in dit gebied. Dit is een punt waarbij we echt goed samen moeten kijken hoe we dit serieus kunnen verbeteren. De bevers kunnen heel goed water beheren, maar ze doen niet precies wat wij willen. Het waterschap mag bevers niet vangen of doden. Hiervoor is de provincie het bevoegd gezag. Er wordt een nationale beveraanpak verwacht.

Tegenwoordig is een peilbesluit geldig zolang deze actueel is. Dit onderzoekt het waterschap met een actualiteitstoets. In het Kromme Rijngebied wordt gewerkt om de peilbesluiten actueel te krijgen. De peilbesluiten in Maartensdijk, Zeist en Utrecht zijn net vernieuwd. Momenteel is het waterschap bezig met het peilbesluit tussen de Kromme Rijn en het Amsterdam-Rijnkanaal. De aanwezigen in de zaal worden uitgenodigd om van zich te laten horen wanneer het peil niet actueel is.

Het waterschap heeft geen totaaloverzicht van de grondwateronttrekkingen. Daar is het wel mee bezig, maar het is moeilijk hier overzicht in te krijgen. Vanuit de zaal komt de oproep om alle bestaande onttrekkingen die nu gemeld worden te gedogen: een soort “generaal pardon”. Het waterschap kan dit nu niet toezeggen, maar heeft de suggestie gehoord.

Belastingen

Als laatste gaat de Hoogheemraad kort in op het gebruik van de opgehaalde belastinggelden. Zestig procent van de gelden wordt gebruikt voor het watersysteem, veertig procent voor het zuiveren van afvalwater. Vanaf 2026 geldt er een vernieuwd stelsel voor tot het heffen van de gelden en het gebruik van de opbrengsten.

Thema-tafels

Na het plenaire deel van de avond verspreidden de aanwezige agrariërs zich over de verschillende thematafels waar zij met ambtenaren en bestuurders in gesprek gingen over de verschillende uitdagingen in het gebied. Aan de tafels is informatie uitgewisseld. Onderstaand een overzicht van de belangrijkste punten die per thematafel besproken zijn. Dit overzicht is niet helemaal compleet: persoonlijke onderwerpen zijn uit het verslag gehouden vanwege privacy. De sfeer aan de tafels was ontspannen en gemoedelijk. Er zijn constructieve gesprekken gevoerd met enkele kritische vragen.

Tafel Waterkwantiteit

Ongeveer 15-20 personen kwamen langs de thematafel waterkwantiteit. De meeste agrariërs stelden vragen over grondwaterstanden bij de flanken van de Heuvelrug. Op de vraag hoe het waterschap kan sturen op grondwater, vertelde de medewerker dat het waterschap maar beperkt kan sturen. Wel zijn er diverse projecten die de grondwaterstand kunnen verhogen (o.a. Blauwe Agenda), om klaar te zijn voor de langdurige periodes van droogte.

Een aantal agrariërs heeft zorgen over dat Vitens gestopt is met pompen in Doorn. Dit zou volgens hen effect hebben op de grondwaterstanden, en er is nog onduidelijkheid over compensatie. In het gesprek bleek dat er niet zozeer onduidelijkheid is over compensatie, maar vooral of de winning bij Cothen überhaupt wordt uitgebreid. En zo ja, of de effecten hiervan in kaart zijn gebracht. Het waterschap heeft nauwe contacten met Vitens en de provincie Utrecht en wil ook de effecten in beeld hebben. Het waterschap geeft ook aan dat het grondwater niet te beheren is zoals oppervlaktewater (aan- en afvoer direct te regelen). De wettelijke verantwoordelijkheid voor drinkwaterwinningen ligt vooral bij de provincie.

Andere vragen gingen over het melden van (kleinschalige) grondwateronttrekkingen: er wordt niet goed begrepen waarom onttrekkingen die bijvoorbeeld al decennia geleden zijn aangelegd, gemeld moeten worden. Er is bij sommigen wantrouwen wat het waterschap (of de provincie) met deze informatie gaat doen. Er komen toch geen strengere regels, of beperkingen?

Een aantal agrariërs maakt zich zorgen over de verdringingsreeks bij droogte. Onzekerheid lijkt hierin het probleem te zijn. Ze willen graag weten wat de verdringingsreeks inhoudt en hierover meepraten. De agrariërs geven aan door goed onderling samen te werken, het water eerlijk verdeeld kan worden in tijden van droogte. Dat er wat moet gebeuren als het droog is, begrijpen ze heel goed. Dat is geen probleem voor hen.

Tafel nieuwe initiatieven en Financiën

Aan deze tafel stelden deelnemers enkele kritische vragen over de kosten van wateroverlast voorkomen. Dit probleem speelde eerder niet, maar nu wel. Er was een duidelijke bereidheid onder agrariërs om mee te bewegen met uitvoering van (eigen) maatregelen. Daarbij kwam naar voren dat natuur-inclusieve landbouw meer beloond moet worden.

Tafel Waterkwaliteit

Ongeveer 20 deelnemers sloten zich bij deze tafel aan. Er zijn kritische vragen gesteld, maar wel op een beleefde en respectvolle manier. Er werd goed naar elkaar geluisterd. De belangrijkste onderwerpen waren de zorgen over de rivierkreeften, gewasbeschermingsmiddelen, de herkomst van verontreinigingen en de monitoringsmethode. Daarnaast leefden er zorgen over wat er gebeurt wanneer de KRW-doelen niet behaald worden.

De gewasbeschermingsmiddelen worden vanaf volgend jaar gemeten met betere meetmethoden. Hierdoor kunnen stoffen die nu niet toetsbaar zijn, straks wel gemeten worden. De agrariërs maken zich zorgen of dit leidt tot nieuwe eisen voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

De herkomst van verontreinigingen levert ook de nodige discussie op: de agrarische sector krijgt vaak te horen dat zij het gedaan hebben. Daarom vragen agrariërs zich af hoe hun emissies zich verhouden tot wat er het systeem binnenkomt met inlaatwater, wat er uit de bodem komt als gevolg van historische bemesting en wat er bijkomt vanuit riooloverstorten en rioolwaterzuiveringen (RWZI).

Er was een discussie over manieren waarop het waterschap de KRW-metingen anders in zou kunnen richten. Hoe meer je meet, hoe meer je vindt. Zou het waterschap dan niet minder kunnen meten, zodat er minder normoverschrijdingen gevonden worden? Het waterschap is echter verplicht om een bepaalde hoeveelheid metingen uit te voeren. Ook wordt gesteld dat agrariërs aangekeken worden op de emissies uit riooloverstorten. Als het waterschap na een overstort gaat meten moet het zich er bewust van zijn dat niet enkel agrarische emissies worden gemeten.

Agrariërs maken zich zorgen over wat er gebeurt als de KRW-doelen niet gehaald worden. Ze zijn bang dat er daardoor straks geen mest meer mag worden uitgereden. Vanuit het waterschap is aangegeven dat het niet geheel duidelijk is wat de gevolgen zijn als de KRW-doelen niet worden gehaald. Wel moet sowieso alles gedaan worden wat redelijkerwijs mogelijk is om deze doelen wel te halen. Sommige maatregelen hebben pas later een effect, dan kan onderbouwd worden waarom de norm nog niet gehaald wordt. In een uiterst geval mogen doelen ook bijgesteld worden, maar alleen wanneer deze echt niet gehaald kunnen worden. Deze uitleg heeft de zorgen bij de agrariërs niet weg kunnen nemen.

Tafel Agrarisch Natuurbeheer

Ongeveer 20 deelnemers zijn langs deze tafel gekomen met vragen en opmerkingen. Agrariërs deelden hun zorgen en ambtenaren herkenden en erkenden deze. Dit leidde tot open en inhoudelijke gesprekken. De onderwerpen aan deze tafel waren onder andere Amerikaanse rivierkreeften en de ontvangst van maaisel. Deze tafel werd gezamenlijk met BoerenNatuur georganiseerd.

Meerdere fruittelers hebben aangegeven dat ze veel last van de Amerikaanse rivierkreeften hebben. De oevers van boomgaarden kalven af door de kreeften; zelfs de natuurvriendelijke oevers (NVO's) die zijn aangelegd om afkalving te voorkomen gaan stuk. Telers moeten grond inkopen om de oever op te vullen, anders komt de afkalving te dicht bij de bomen. Sommige bomen staan al schuin als gevolg van de zwakkere oever, onder andere windhagen die aangelegd zijn als vanggewas voor bestrijdingsmiddelen. Deelnemers nemen HDSR dit probleem niet kwalijk omdat zij begrijpen dat HDSR niet verantwoordelijk is voor bestrijding en beheer van rivierkreeften. Wel waarderen ze het dat dit probleem leeft bij HDSR en hopen ze dat wij hierin iets voor ze kunnen betekenen.

Agrariërs met percelen grenzend aan primaire waterwegen waar loonwerkers namens het waterschap maaisel op de percelen leggen, kwamen aan het woord. Er is hier sprake van een ontvangstplicht. Agrariërs sluiten via het collectief ook pakketten af voor het afvoeren van het maaisel om op die manier gecompenseerd te worden. Hier zijn geen problemen meer mee. De vergoeding voor het afvoeren van het maaisel is nog wel een probleem. RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) heeft bij meerdere agrariërs bepaald dat de oever gemeentegrond is en dat zij daarom geen recht hebben op een uitkering voor afgevoerd maaisel. Hier is samen met het collectief aangegeven dat we met de provincie bespreken waar het misgaat met het intekenen van percelen, óf het overnemen van de compensatie door de gemeente. De provincie moet hier afspraken over maken met RVO en/of de gemeentes.

Verder werd de zorg uitgesproken dat in gebieden waar geen rivierkreeften aanwezig zijn, oevers uitzakken door baggerwerkzaamheden. Ook werden er vragen gesteld over eigen deelname aan Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) projecten, waarvoor agrariërs zijn doorverwezen naar de provincie.

Tafels Waterbeheer en -onderhoud

Deze tafels zijn vrij druk bezocht. Aan de tafel zijn veel individuele casussen besproken. De gesprekken waren overwegend respectvol en de aanwezigen waren vooral bezig met het vinden van een werkbare middenweg.

Er is gesproken over de ontvangstplicht van agrariërs bij baggerwerkzaamheden. Hier zit frustratie bij de agrariërs. Er is onvrede over de communicatie, wijze van uitvoering en verantwoordelijkheden

rondom baggerprojecten. De agrariërs gaven aan dat de vergoeding te laag is en dat de vergoeding ook niet altijd wordt ontvangen. De ontvangstplicht voor de veehouder wordt als oneerlijk ervaren ten aanzien van de fruitpercelen waar de bagger afgevoerd wordt. Omdat de bagger in het Kromme Rijngebied dikker is dan in het veenweidegebied, wil men graag dat de bagger wordt uitgevlakt en ingezaaid, of dat er een vergoeding voor dit werk komt. Ook blijken er verschillende afspraken te zijn gemaakt tussen het waterschap en mensen met naastgelegen percelen. Dit leidt tot onduidelijkheid in de buurt. Er wordt gevraagd om meer transparantie vanuit het waterschap.

De gesprekken gingen ook over de grondwateroverlast op de flanken van de heuvelrug. Agrariërs vragen om meer aandacht voor de schouw in het tertiaire systeem om zo wateroverlast langs de heuvelrug te voorkomen of te verminderen.

Verschillende personen gaven aan de aanwezigheid van rivierkreeft als oorzaak te zien van schade aan dammen en oevers. Er is gesproken over hoe het waterschap nog niet de kennis en juridische middelen heeft om de rivierkreeften afdoende te beheersen. Het is nog afwachten op beleid vanuit Den Haag. Er zijn agrariërs die merken dat het aantal en de schade aan het afnemen is in het Kromme Rijngebied. Mogelijk komt dit door de reiger.

De deelnemers hadden bij de tafels veel praktische vragen en opmerkingen over de methode van baggeren:

- Waarom mogen agrariërs niet met de pomp baggeren? Antwoord: Dit kan alleen als hier vanuit technisch oogpunt, noodzaak en aanleiding voor is. Omdat het waterschap vrij cyclisch een gebied baggert, is dit vaak niet in één werkgang te realiseren.
- Mag een agrariër zelf met de pomp baggeren voor het waterschap? Antwoord: Het baggeren moet voldoen aan wet- en regelgeving, controleerbaarheid en kostenefficiëntie. Voor het waterschap zijn afspraken per agrariër daardoor niet altijd te organiseren en vraagt om een andere benadering van baggeren.
- Het komt voor dat de vaste bodem wordt weggebaggerd. Antwoord: Dat is niet de werkwijze van het waterschap en zeker niet volgens de gedragscode van het waterschap. Graag dit dan melden.
- Ervaring met de aannemers waarmee het waterschap werkt wordt overwegend als positief ervaren. De ontvangstplicht frustreert soms wel de bedrijfsvoering van de agrariërs. Daar is het waterschap zich bewust van en geven aan de aannemers aan om hier rekeningen mee te houden. Het moet in samenspraak met de agrariërs gaan.

Afsluiting

Hoogheemraad Bert de Groot sluit de avond af. Hij heeft gezien dat er op deze avond serieus gediscussieerd is. De opbrengst van deze avond is een goede oogst aan ideeën en verbeterpunten en daarmee is er ook nog heel wat te verbeteren.

De kernboodschap van deze avond is duidelijk geworden: Het gebied vraagt om dingen mét de agrariërs te doen en niet óver de agrariërs te bepalen. Als waterschap hopen wij dat de agrariërs dan ook met ons mee willen denken wanneer we ze input vragen.

Vervolg

Op deze avond zijn een aantal bestuurlijke onderwerpen geagendeerd. Het college van het waterschap gaat deze de komende tijd oppakken en uiteindelijk besluiten over nemen. Over twee maanden wil het waterschap duidelijk hebben wat opgepakt wordt (en wat niet). In ieder geval zijn dat de onderwerpen agrarisch natuurbeheer en verplichtingen bij schouw en baggeren.

Daarnaast neemt het waterschap contact op met de agrariërs die tijdens de gesprekken aan de tafels vragen stelden over zijn/haar situatie. In sommige gevallen heeft helaas een deelnemer zijn gegevens niet achtergelaten. Heeft u toch nog vragen of verdere opmerkingen, neem dan contact op met het waterschap.

Tot slot: De resultaten van deze avond worden door het waterschap meegenomen in de gebieds-avonden van de provincie Utrecht over het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) in maart. Tijdens deze avonden is er ook een korte terugkoppeling van deze bijeenkomst.